

ประสิทธิผลการจัดแสดงนิทรรศการโรคเอดส์แก่เยาวชน
จาก 4 ภาค ของประเทศไทย

The Effectiveness of AIDS Exhibitions for Red Cross
Youths from the Four Regions of Thailand

Mananya Nantavisit B.Sc.
Somchai Jirarojwattana B.Sc., BA.
Office of Communicable Diseases Control Region 3
Chonburi

Mananya Nantavisit B.Sc.
Somchai Jirarojwattana B.Sc., BA.
Office of Communicable Diseases Control Region 3
Chonburi

บทคัดย่อ

การศึกษาและเปรียบเทียบถึงความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และภาคที่ตั้งสถานศึกษา รวมทั้งความคิดเห็นต่อการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนจาก 4 ภาคของประเทศไทย 300 คน ที่เข้าร่วมงานชุมนุมเยาวชนจาก 4 ภาคแห่งเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. ความรู้และทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ของเยาวชน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงและดี ถึงร้อยละ 45.67 และ 56.67 ตามลำดับ

2. ความรู้และทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ของเยาวชน มีความแตกต่างกันกับระดับอายุที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แต่ไม่แตกต่างกันกับระดับการศึกษาและภาคที่ตั้งสถานศึกษาของเยาวชน

3. ด้านความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมช่วยควบคุมป้องกันโรคเอดส์ พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ เห็นว่าสามารถช่วยได้ โดยการช่วยเผยแพร่ความรู้ โดยการจัดแสดงนิทรรศการและการรณรงค์ และเห็นว่าพ่อแม่ของเยาวชนเองช่วยได้ โดยการไม่สำส่อนทางเพศ ใช้ถุงยางอนามัยไม่ติดยาเสพติดและไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น นอกจากนั้น ยังเห็นด้วยว่าทางโรงเรียนและครูจะช่วยให้ โดยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ และคอยตักเตือน อบรมสั่งสอน

Abstract

The primary objective of this research was to determine and compare the knowledge and attitudes about AIDS of Red Cross Youth classified by: age, educational level and regional school set. The secondary objective was to determine how the youth felt they could help in the prevention and control of AIDS. This Pre-experimental Design Research consisted of a random sample of 300 Red Cross Youth from the four regions of Thailand who attended the Sixth Asia Pacific Red Cross Youth Gathering, Thailand at Vajirawut Boy Scout Camp Chonburi province, June 21-27, 1992. Data was collected through a questionnaire of knowledge and attitudes, given after the sample had studied the AIDS

exhibition booth, and then analyzed by using percentages and F-test (One-Way ANOVA). The research was completed in five months. The results were as follows:

1. The majority of the sample were highly knowledgeable and had very good attitudes about AIDS. The comparison of AIDS knowledge and attitudes in different groups classified by age was significant at the 0.05 level, but educational level and regional school set showed no significant difference.

2. The sample felt they could aid the control and prevention of AIDS by a campaign and exhibition show. Their parents could help by: not being promiscuous, using condom every time, and not sharing narcotic syringes. The school and teachers could help by creating exhibition shows and teaching about AIDS.

บทนำ

นับตั้งแต่ได้มีรายงานการพบผู้ป่วยโรคเอดส์เป็นครั้งแรกของโลกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ.2524 และอีก 3 ปีต่อมาก็ได้มีรายงานพบผู้ป่วยโรคเอดส์เป็นรายแรกในประเทศไทยเมื่อเดือนกันยายน 2527 เป็นต้นมา การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อโรคเอดส์และผู้ป่วยมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้นเรื่อยๆ กระทรวงสาธารณสุขคาดว่าหากไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายของโรคได้ จำนวนผู้ติดเชื้อในปี 2543 จะมีถึง 1.5 ล้าน ถึง 4 ล้านคนและจะมีผู้ป่วยโรคเอดส์ถึง 350000 - 650000 คน⁽¹⁾ ซึ่งหากเป็นจริงก็จะก่อให้เกิดปัญหาและความเสียหายในด้านต่างๆตามมาอย่างมากมาย และเมื่อพิจารณาถึงกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์แล้ว จะเห็นได้ว่ากลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและน่าเป็นห่วงมาก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆที่เสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์ได้ง่ายและยากต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติด ก่อปรกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น มีสถานบริการเรีงรมย์ในรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย นอกจากนั้นแล้ว สถาบันทางครอบครัวก็เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากภาวะสังคมและเศรษฐกิจทำให้โอกาสที่

พ่อแม่ผู้ปกครองจะได้ดูแลใกล้ชิดและอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนก็ลดน้อยหรือห่างหายไป นอกจากนั้นแล้ว วัยรุ่นยังเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรลอง และชอบสังคมอยู่ในกลุ่มวัยเดียวกับตน จึงเป็นเหตุสนับสนุนให้วัยรุ่นมีโอกาที่จะประพฤติผิดในทางที่ไม่ถูกต้องมากขึ้นได้

ดังนั้น มาตรการที่จะควบคุมป้องกันโรคเอดส์อย่างได้ผลในขณะนี้ก็คือ การให้การศึกษาหรือความรู้ที่ถูกต้องแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อให้เกิดการตระหนักต่ออันตรายที่อาจเกิดจากการติดเชื้อเอดส์

นักเรียนที่เป็นยุวกาชาดจัดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน เนื่องจากกิจกรรมต่างๆของยุวกาชาดส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของการส่งเสริมตัวสุขภาพอนามัย รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนและชุมชนได้ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับไปยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆต่อไป

การจัดการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ด้วยการจัดแสดงนิทรรศการขึ้นนี้ เป็นส่วนเสริมกิจกรรมของยุวกาชาดส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นและเร่งรัดให้ยุวกาชาดสนใจ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโรคเอดส์ได้ถูกต้องและมากยิ่งขึ้น ผลทางการจัดแสดงนิทรรศการครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวยุวกาชาดเอง ตลอดจนเพื่อนๆ ครอบครัวของยุวกาชาด และสังคมต่อไปได้ และอาจจะนำผลที่ได้นี้ไปประยุกต์

เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้สุขศึกษาและการจัดทำ
 สูตรหรือจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนในกลุ่ม
 เรียนและกลุ่มวัยรุ่นอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติ
 โรคเอดส์ของเยาวชนที่ได้ชมนิทรรศการโรคเอดส์
 ตัวแปรต่อไปนี้ คือ อายุ ระดับการศึกษา และภาค
 สถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม
 ในการควบคุมป้องกันโรคเอดส์ ของเยาวชน

การวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย
 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองขั้นต้น
 (quasi-experimental) ชนิดกลุ่มเดียววัดผลเฉพาะ
 การทดลอง (One shot-case study design)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เยาวชน
 เป็นเยาวชนวัย 7 - 25 ปี จำนวน 6000 คน จาก
 ต่าง ๆ ทั่วประเทศที่ได้มาร่วมชุมนุมในงานชุมนุม
 เยาวชนกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 6 ใน
 ช่วงวันที่ 21 - 27 มิถุนายน 2535 ณ ค่าย
 ออชิวาธ อำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี ได้กลุ่ม
 อย่างที่ได้เข้าชมนิทรรศการโรคเอดส์และตอบแบบ
 ถามได้ครบสมบูรณ์หลังจากเข้าชมนิทรรศการแล้ว
 จำนวน 300 คน
3. เครื่องมือที่ใช้
 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการ
 วิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง
 ลักษณะของแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ดังนี้
 ส่วนที่ 1 เป็นข้อถามเกี่ยวกับลักษณะของประชากร
 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา โรงเรียน
 จังหวัด เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้และ
 ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์โดยหัวข้อในส่วนของความรู้
 และทัศนคติ จะกำหนดให้เลือกตอบถูกและผิด โดย
 ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก
 หรือผิดตามลำดับในส่วนของความรู้ มีจำนวนทั้งสิ้น 9
 ข้อ (คะแนนเต็ม 9 คะแนน) การกำหนดให้คะแนน
 ถ้าตอบได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ไม่ให้
 คะแนน

ในการจัดช่วงคะแนน ได้คิดคะแนนแบบอิงกลุ่ม
 (ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย = 7.99 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน =
 1.29) โดยจัดคะแนนเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ถ้าได้ 9 คะแนนขึ้นไป ถือว่า มีความรู้เกี่ยว
 กับโรคเอดส์ในระดับสูง

ถ้าได้ 7-8 คะแนน ถือว่า มีความรู้เกี่ยวกับ
 โรคเอดส์ในระดับปานกลาง

ถ้าได้ 6 คะแนนลงมา ถือว่า มีความรู้เกี่ยว
 กับโรคเอดส์ในระดับต่ำ

สำหรับในส่วนของแบบวัดทัศนคติ มีจำนวน 6
 ข้อ (คะแนนเต็ม 12 คะแนน) โดย ได้กำหนดเกณฑ์
 การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความทางบวก (มีอยู่ 5 ข้อ)

ถ้าทำเครื่องหมาย / แสดงว่าเห็นด้วย ให้ 2
 คะแนน

ถ้าทำเครื่องหมาย X แสดงว่าไม่เห็นด้วย ให้ 0
 คะแนน

ถ้าไม่ทำเครื่องหมายใดๆ แสดงว่าไม่แน่ใจ ให้ 1
 คะแนน

ข้อความทางลบ (มี 1 ข้อ)

ถ้าทำเครื่องหมาย / แสดงว่าเห็นด้วย ให้ 0
คะแนน

ถ้าทำเครื่องหมาย X แสดงว่าไม่เห็นด้วย ให้ 2
คะแนน

ถ้าไม่ทำเครื่องหมายใดๆ แสดงว่าไม่แน่ใจ ให้ 1
คะแนน

ในการจัดช่วงคะแนน ได้คิดคะแนนแบบอิงกลุ่ม
(ได้ค่าเฉลี่ย = 10.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.00)
โดยจัดคะแนนเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ถ้าได้ 12 คะแนน ถือว่า มีทัศนคติระดับดี

ถ้าได้ 10-11 คะแนน ถือว่า มีทัศนคติระดับ

ปานกลาง

ถ้าได้ 0-9 คะแนน ถือว่า มีทัศนคติในระดับไม่ดี

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่แสดงความความคิดเห็นเกี่ยว
กับการมีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคเอดส์ ลักษณะ
คำตอบเป็นแบบปลายเปิด มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างทุก
คนที่ได้เข้าชมนิทรรศการโรคเอดส์ตอบแบบสอบถาม
ด้วยตนเอง แล้วนำส่งผู้วิจัยเพื่อนำมาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แต่ละชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้แต่ละชุด จะนำมาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ในการตอบ และนำมาให้คะแนนใน
ส่วนที่วัดเกี่ยวกับความรู้ และทัศนคติ แล้วนำมาแจก
นับหาอัตราส่วนร้อยละของคำถามแต่ละข้อ นำมา
หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทั้งหา
อัตราส่วนร้อยละ ของแต่ละข้อคำถาม สำหรับการ
วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการใช้การ
วิเคราะห์หาความแปรปรวนทางเดียว (one way
ANOVA) และถ้ามีนัยสำคัญ ก็จะนำมาทดสอบแบบ
รายคู่ด้วยวิธีนิวส์แมนคูลส์ แล้วนำเสนอในรูปตาราง

ประกอบคำอธิบาย ส่วนข้อคำถามเกี่ยวกับความ
คิดแต่ละข้อจะนำมาแจกนับเป็นหมวดหมู่หน้าเสนอเป็น
อัตราส่วนร้อยละ ในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการศึกษา

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่ม
ตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงทั้งหมด และเกือบครึ่ง
จะมีอายุอยู่ระหว่าง 13 - 14 ปี กำลังเรียนอยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 39.33 โดยส่วนใหญ่มา
จากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ทางภาคกลาง ร้อยละ 40.0

2. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
จะมีความรู้อยู่ในระดับสูง ถึงร้อยละ 45.67 ซึ่งเมื่อ
พิจารณาถึงเนื้อหาที่เรียนรู้ได้ถูกต้องและตอบได้เกิน
กว่าร้อยละ 80.0 ขึ้นไป (มีถึง 8 ข้อ ใน 9 ข้อ) เป็น
เรื่องเกี่ยวกับความหมายของโรคเอดส์ การติดต่อ
และไม่ติดต่อของโรคเอดส์ และยาที่ใช้รักษา

ส่วนเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ยังเข้าใจ
ไม่ถูกต้องซึ่งมีอยู่เพียงร้อยละ 27.0 คือ ยังเข้าใจว่า
ขณะนี้ มีวัคซีนที่ใช้ป้องกันโรคเอดส์ที่ได้ผล (ตารางที่
และ 2)

3. ทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
จะมีทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์ในระดับที่ดี ถึงร้อยละ
56.67 สำหรับรายละเอียดของทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์
จะพบว่า เกือบทั้งหมด (5 ใน 6 ข้อ) จะมีทัศนคติที่ดี
ในเรื่องโรคเอดส์โดยเห็นด้วยในด้านเกี่ยวกับการป้องกัน
โรคเอดส์ โดยการยึดมั่นในรักเดียวใจเดียว ยอมรับ
การป้องกันโรคเอดส์ด้วยการปลุกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่
ไม่สำส่อนทางเพศไม่ติดยาเสพติดเห็นใจและให้กำลังใจ
ผู้ติดเชื้อ และเห็นด้วยว่าการควบคุมโรคเอดส์เป็น
หน้าที่ของทุกคน ซึ่งมีจำนวนเกินกว่าร้อยละ 83 ขึ้นไป
สำหรับเนื้อหาส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศน
คติถึงโรคเอดส์ที่ยังไม่ถูกต้องคือยังไม่เห็นด้วยต่อการ

งที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ ระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ระดับคะแนนความรู้โรคเอดส์	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ระดับสูง (9 คะแนน)	137	45.67
มีความรู้ระดับปานกลาง (7 - 8 คะแนน)	128	42.67
มีความรู้ระดับต่ำ (0 - 6 คะแนน)	35	11.66
รวม	300	100.00

คะแนนเฉลี่ย = 7.99 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.29

งที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบได้ถูกต้อง ตอบผิด และไม่ทราบ (กลุ่มตัวอย่าง 300 ราย)

เนื้อหาความรู้โรคเอดส์	ตอบถูก	ตอบผิด	ไม่ทราบ
โรคเอดส์เป็นโรคที่ทำให้ภูมิคุ้มกันในร่างกายเรลดน้อยลงมาก จนทำให้เกิดการติดเชื้อต่างๆ ได้ง่ายและมีอาการรุนแรง	266 (88.67%)	34 (11.33%)	-
โรคเอดส์ติดต่อเฉพาะทางเลือดเท่านั้น	248 (82.67)	52 (17.33)	-
โรคเอดส์ติดต่อกันได้ทางการร่วมเพศได้ด้วย	300 (100.0)	-	-
การพูดคุย การกินอาหารร่วมกันกับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ อาจทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้เช่นกัน	252 (84.0)	47 (15.67)	1 (0.33)
ผู้ที่มีเชื้อเอดส์ในร่างกาย สามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้ จากการใช้น้ำห้องส้วมร่วมกัน	240 (80.0%)	60 (20.0%)	-
ปัจจุบัน ยังไม่มียาที่จะรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ให้หายขาดได้	262 (87.33%)	34 (11.33%)	4 (1.33%)
ขณะนี้ มีวัคซีนที่ใช้ในการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้ผลดีแล้ว	214 (71.33%)	81 (27.0%)	5 (1.67%)
การเปลี่ยนคู่นอนเพศหลายๆคน จะทำให้มีโอกาสติดเชื้อโรคเอดส์ได้ง่าย	275 (91.67%)	23 (7.66%)	2 (0.67%)
การฉีดยาเสพติด นอกจากจะทำให้ร่างกายทรุดโทรมแล้ว ยังทำให้เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อโรคเอดส์เข้าไปด้วย	276 (92.0%)	24 (8.0%)	-

โรงเรียนจะรับผู้ติดเชื้อเอดส์ในระยะเวลาที่ยังไม่
มีอาการเข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกัน เพราะจะ
ติดต่อกันได้ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 23.0 (ตารางที่ 3

และ 4)

4. การเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของความรู้อยู่
และทัศนคติเรื่องโรคเอดส์กับลักษณะทางประชากร

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละ ระดับทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์ (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)

ระดับทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติระดับดี (12 คะแนน)	170	56.67
ทัศนคติระดับปานกลาง (10-11 คะแนน)	80	26.67
ทัศนคติระดับต่ำ (0-9 คะแนน)	50	16.66
รวม	300	100.0

คะแนนเฉลี่ย = 10.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ รายละเอียดทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่าง (N = 300)

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
1.	การขี้นใจชีวิตคู่ "รักเดียวใจเดียว" เป็นวิธีหนึ่งที่จะป้องกันมิให้ติดเชื้อโรคเอดส์	271 (90.3%)	27 (9.0%)	2 (0.7%)
2.	การป้องกันโรคเอดส์ที่ได้ผลดีทางหนึ่งก็คือ เราจะต้องปลุกฝังให้เยาวชนรุ่นลูมใหม่ทุกคนต้องไม่สำส่อนทางเพศ และไม่ติดยาเสพติด	274 (91.3%)	24 (8.0%)	2 (0.7%)
3.	คนเป็นโรคเอดส์ ไม่ใช่บุคคลที่น่ารังเกียจ แต่ในทางตรงกันข้ามเขากลับเป็นบุคคลที่ควรแก่การสงสารและให้กำลังใจ รวมทั้งคอยให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เขาสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข	269 (89.7%)	29 (9.7%)	2 (0.7%)
4.	การควบคุมและป้องกันโรคเอดส์เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องช่วยกันรวมทั้งบุคลากรทุกคนด้วย	266 (88.7%)	31 (10.3%)	3 (1.0%)
5.	การพูดคุยเรื่องโรคเอดส์ให้พ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวได้ทราบเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้ทุกคนตื่นกลัวโรคเอดส์มากขึ้น	48 (16.0%)	249 (83.0%)	3 (1.0%)
6.	เด็กที่ติดเชื้อเอดส์และยังไม่มีอาการของโรคเอดส์ปรากฏออกมาให้เห็นทางโรงเรียนควรจะรับเขา ให้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้ เพราะจะไม่คิดต่อไปสู่ผู้อื่น	229 (76.3%)	69 (23.0%)	2 (0.7%)

ของกลุ่มตัวอย่างในส่วนของอายุ ระดับการศึกษา และภาคที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่าความรู้และทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ มีความแตกต่าง เฉพาะระดับอายุที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.01$) ที่เหลือออกนั้น ไม่พบความแตกต่าง (ตารางที่ 5 และ 6)

เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ จะพบว่าผู้ที่อายุน้อยจะมีความรู้และทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ต่ำกว่าผู้ที่อายุมากกว่า กล่าวคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 9 - 10 ปี จะมีความรู้โรคเอดส์น้อยกว่ากลุ่มอายุ 13 - 14 ปี และ 15 ปีขึ้นไป ตามลำดับ และผู้ที่มีอายุระหว่าง 9 - 10 ปี

ทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ต่ำกว่ากลุ่มที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (11 - 12 ปี และ อายุ 13 - 14 ปี ตามลำดับ) มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.01$) ส่วนกลุ่มอายุ 13-14 ปี ไม่พบความแตกต่าง (ตารางที่ 7 และ 8)

5. ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมช่วยควบคุมป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า

ตัวเองจะช่วยให้ด้วยการช่วยเผยแพร่ความรู้ให้กับเพื่อน และญาติโดยการจัดนิทรรศการและช่วยรณรงค์ต่อต้านถึงร้อยละ 41.29 (ตารางที่ 9) และเห็นว่า 59.85 พ่อแม่ของตนก็จะช่วยให้โดยการทำตนเป็นตัวอย่าง ไม่สาธยายทางเพศ ไม่ติดยาเสพติด รวมทั้งการใช้ถุงยางอนามัย และการไม่ใช้เข็มร่วมกับผู้อื่น

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความรู้เรื่องโรคเอดส์กับความแตกต่างของระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	22.98	7.66	4.82**
ภายในกลุ่ม	296	471.99	1.59	
รวม	299	494.97		

หมายเหตุ: ** $p < 0.01$ $F_{0.01}(3,296) = 3.88$

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างทัศนคติเรื่องโรคเอดส์กับความแตกต่างของระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	63.07	21.02	5.51**
ภายในกลุ่ม	296	1128.86	3.81	
รวม	299	1191.93		

หมายเหตุ: ** $p < 0.01$ $F_{0.01}(3,296) = 3.88$

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่ของค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างความรู้โรคเอดส์กับระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	9-10 ปี	11-12 ปี	15 ปีขึ้นไป	13-14 ปี	r	CV ₀₅	CV ₀₁
9-10 ปี	-	0.57	0.89**	1.06**	4	0.70	0.91
11-12 ปี	-	-	0.32	0.49	3	0.69	0.85
15 ปีขึ้นไป	-	-	-	0.17	2	0.57	0.75
13-14 ปี	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: ** $p < 0.01$

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่ของค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างทัศนคติเรื่องโรคเอดส์
ระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	9-10 ปี	15 ปีขึ้นไป	11-12 ปี	13-14 ปี	r	CV. _{.05}	CV. _{.01}
9-10 ปี	-	1.90 ^{**}	1.98 ^{**}	2.21 ^{**}	4	1.16	1.41
15 ปีขึ้นไป	-	-	0.08	0.31	3	1.06	1.32
11-12 ปี	-	-	-	0.23	2	0.89	1.17
13-14 ปี	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: ^{**} p<.01

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการที่จะช่วยควบคุมป้องกันโรคเอดส์

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>การช่วยควบคุมป้องกันโรคเอดส์</u>		
- ช่วยได้	280	93.33
- ช่วยไม่ได้	8	2.67
- ไม่ตอบ	12	4.00
รวม	300	100.00
<u>วิธีการที่จะช่วยควบคุมป้องกันโรคเอดส์</u>		
- ช่วยเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์ ให้กับเพื่อนๆ ญาติ ให้รู้ โดยการจัดนิทรรศการ และรณรงค์เรื่องโรคเอดส์	117	41.79
- ไม่ทดลองยาเสพติด ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน	54	19.29
- ไม่สำส่อนทางเพศ ใช้ถุงยางอนามัย	38	13.57
- รักษาร่างกายให้แข็งแรง การออกกำลังกาย กินอาหารที่มีประโยชน์ จะได้ไม่ติดเอดส์	37	13.21
- ช่วยเหลือให้กำลังใจเห็นใจคนที่เป็นโรคเอดส์	34	12.14
รวม	280	100.00

ส่วนทางโรงเรียนหรือครูนั้น จะช่วยได้โดยการ
 ไม่มีการแสดงนิทรรศการเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์
 นักเรียนได้ทราบ ร้อยละ 53.14 หรือการอบรม
 ก่อน สอนให้นักเรียนมีความรู้ ร้อยละ 35.05

วิจารณ์

ในการศึกษาค้นคว้า ในเรื่องความรู้และ
 ทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่าง หลังจาก
 จัดนิทรรศการแล้วพบว่าส่วนใหญ่มีความรู้และ
 ทักษะอยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 45.67 และร้อยละ
 53.67 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษา
 ของ สมร อริยานุชิตกุล ที่ศึกษาความรู้ เจตนา
 พฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยม
 ปลายในกรุงเทพฯ⁽²⁾ พบว่า ความรู้เดิมของกลุ่มตัว
 ย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่จะมีความรู้ในระดับปานกลาง
 ร้อยละ 45.75 ส่วนทางด้านเจตนาเจตนาเจตนาเจตนาเจตนา
 ใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ในอัตราร้อยละ 59.75

เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของเนื้อหาความรู้
 ของโรคเอดส์ก็พบว่า กว่ร้อยละ 80 ขึ้นไป จะมี
 ความรู้ที่ถูกต้องทั้งวิธีการติดต่อและไม่ติดต่อของโรค
 เอดส์ และทราบว่าพฤติกรรมใดที่เสี่ยงต่อการติดต่อ
 เอดส์ และยังไม่มียารักษาได้ในขณะนี้ ในส่วนที่
 เข้าใจไม่ถูกต้อง มีร้อยละ 27.0 ยังเข้าใจว่า ขณะนี้
 วัคซีนที่ใช้ในการป้องกันโรคเอดส์ได้ผลแล้ว ซึ่งต่าง
 จากการศึกษานี้ในเยาวชนหญิงทั้ง 4 ภาคของประเทศ
 ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ของ วิรสิทธิ์ ลิทธิไตรย ที่
 พบว่ามีเพียงร้อยละ 58 เท่านั้นที่ตอบเรื่องการติดต่อ
 ที่ถูกต้อง และร้อยละ 30 ยังเข้าใจผิดว่าโรคเอดส์
 สามารถรักษาให้หายได้⁽³⁾

สำหรับในด้านของทัศนคติเรื่องโรคเอดส์ก็เช่นกัน
 พบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการป้อง
 กันโรคเอดส์ด้วยการไม่สำส่อนทางเพศไม่ติดยาเสพติด

และยอมรับเห็นใจผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์ และในส่วนที่มี
 ทัศนคติที่ไม่ถูกต้องมากที่สุดนั้น มีเพียงร้อยละ 23.0
 ที่ยังรังเกียจผู้ติดเชื้อโรคเอดส์เข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกัน
 เพราะกลัวจะติดเชื้อโรคเอดส์ได้ ซึ่งจากการศึกษาของ
 สุพัตรา ศรีวณิชชากร และคณะที่ได้ศึกษาถึงการเฝ้า
 ระวังความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรค
 เอดส์ในกลุ่มนักศึกษาในพื้นที่ 4 จังหวัดทั่วประเทศ
 พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความรู้หลักๆเกี่ยวกับช่องทาง
 การติดต่อของโรคอยู่ในระดับที่ดี แต่ก็ยังมีความ
 สับสนและไม่มั่นใจในการติดต่อโดยทางสัมผัส การ
 แพร่เชื้อโดยยุง การใช้ของส่วนตัวร่วมกัน และส่วน
 ใหญ่มีทัศนคติที่กลัวและรังเกียจผู้ติดเชื้อ เอดส์⁽⁴⁾

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าในการศึกษาที่ผ่านมา
 ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของ
 นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าการศึกษาในครั้งนี้น่า
 เนื่องจากเป็นการวัดผลความรู้เดิมของนักเรียนที่มีอยู่
 ซึ่งผลของความรู้ที่นักเรียนได้รับเพิ่มในการศึกษาครั้งนี้
 สรุปได้ว่า ส่วนหนึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากการที่ผู้
 วิจัยได้จัดกิจกรรมให้ความรู้โดยการจัดแสดง
 นิทรรศการโรคเอดส์ให้กลุ่มตัวอย่างได้ดูก่อนแล้วจึง
 ทำการวัดผล ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความรู้
 และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง
 ของการยอมรับและไม่รังเกียจผู้ติดเชื้อเอดส์

นอกจากนั้น ความรู้ที่เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งอาจ
 เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูเกี่ยวกับ
 เรื่องนี้ โดยที่สืบเนื่องมาจากการที่กระทรวงสาธารณสุข
 ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงาน
 อื่นๆอีกหลายหน่วยงานที่ได้จัดอบรมครูสอนสุขศึกษา
 เรื่องโรคเอดส์ ตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา ครอบคลุม
 ทั่วประเทศ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค
 เอดส์มากขึ้น และนำไปจัดการเรียนการสอนให้กับนัก
 เรียนของตนตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุไว้ใน

หลักสูตรในระยะต่อมา⁽⁵⁾ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีขึ้น ก่อปรกกับการรณรงค์เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในโอกาสต่างๆ เช่น วันโรคเอดส์โลก ซึ่งทางราชการและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนต่างๆ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการจัดกิจกรรมการเผยแพร่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เช่นการจัดแสดงนิทรรศการโรคเอดส์ในครั้งนั้น จะเห็นได้ว่าจะสามารถทำให้ผู้ชมเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นในระดับหนึ่ง ดังนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จึงควรที่จะต้องร่วมกันเร่งดำเนินการรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ในเรื่องนี้ให้กว้างขวางและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอในกลุ่มประชากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาและเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรคติดต่อ. รายงานประจำปี 2534. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 2535.
2. สมร อริยานุชิตกุล. ความรู้ เจตคติ พฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534.
3. วีระสิทธิ์ สิทธิไตรย์. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนไทย 2531. ใน: วีระสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (บรรณาธิการ). ผลงานวิจัยทางสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ในรอบ 3 ปี (2533-2535). กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2535.
4. สุพัตรา ศรีวณิชชากร, คำนวณ อึ้งชูศักดิ์, สุวิทย์ ธรรมเปาโล, สุรศักดิ์ โควสุภัทร์, ประยุกต์ เสรีเสถียร. การศึกษาระบาดวิทยาของพฤติกรรมและความรู้ ทักษะชีวิต เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. รายงานการวิจัย กองระบาดวิทยา บทคัดย่อการสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 9, 14-16 สิงหาคม 2534.
5. จิตรา ทองเกิด. หลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์. ใน: กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรรอบรมครูเรื่องโรคเอดส์ 2533. (เอกสารอัดสำเนา).

เพื่อเป็นการปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
เอาไว้ตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรม
การสำส่อนทางเพศ และการติดยาเสพติด อันจะ
การลดปัญหาและอัตราการติดเชื้อโรคเอดส์ลงได้
อนาคตทางหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้วิจัยได้
รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากเจ้าหน้าที่ของศูนย์กามโรคและโรคเอดส์เขต 3
หลายท่าน รวมทั้ง Mr. David Boorman อาสา
สมัครอเมริกัน ที่ได้ช่วยในการตรวจแก้ภาษาอังกฤษ
ในรายงานฉบับนี้ และที่สำคัญยิ่ง คือ ผู้อำนวยการ
สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 3 ชลบุรี (นายแพทย์
สำเร็จ แสงเชื้อ) ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่าน
ที่ได้กล่าวนามมา ณ โอกาสนี้.